



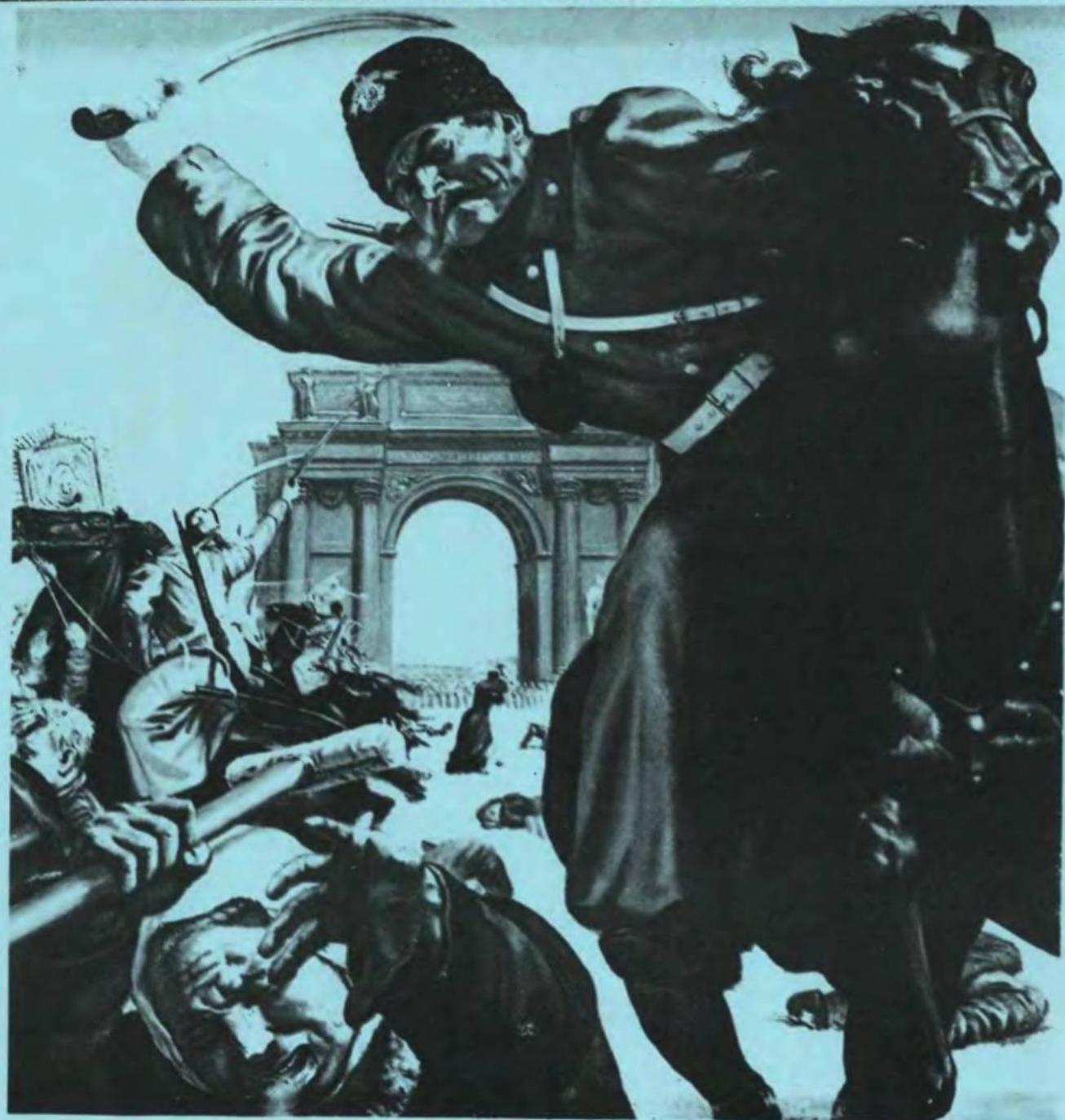
# ШТУРМ

Військово-політичний журнал ЛЕГІОНУ імені СИМОНА ПЕТЛЮРИ

РІК 37

ЛІПЕНЬ-СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1991

Ч. 66



Чи не повторюється історія...?

# „ШТУРМ“

Військово-політичний журнал Легіону імені Симона Петлюри.  
 Рік 37 - квартальник - Ч. 66  
 Видає Головна Військова Управа ЛСП.  
 Голова Головної Військової Управи:  
 Олександр Мельниченко.  
 Голова Військово-Політичної Ради:  
 Федір Федоренко.  
 Редактор: Олександр Мельниченко.  
 Адміністратор: Володимир Даниленко.  
 Редактор Калегія.  
 Адреса Редакції і Адміністрації:

" "S T U R M"  
 P.O. BOX 212  
 Two Harbors, Minnesota 55616  
 U. S. A.

Ціна одного числа \$2.00 американських долара. Річна передплата \$10.00 долларів /з пересилкою/, або рівновартість в іншій валюті.

Редакція не приймає статей, які не підписані автором. У справі не прийнятих статей редакція не листується. Статті, коментарі, тощо, підписані авторами, іхніми псевдами або ініціалами, не конче висловлюють погляди чи становище редакції. Редакція застерігає за собою право скороочувати статті і правити мову.

## В ЦЮМОУ ЧИСЛІ:

- Огляд останніх політичних подій в Україні.
- Демократія по-совєтськи.
- Г. Шatalov - Ваш друг Горбачов, це той же Брежнєв, лише протилежне.
- Ю. Устименко - Соромно.
- Поступове охолодження Білого Дому до Горбачова!?
- Валентина Миколаївна Чорна.
- В. Чорна - Рядки із зони особливого режиму. Слідчому.
- Т. Абрамова та З. Нікольнікова - "Туга зі мною не дружить...".
- Чорнобиль.
- Українська наука на службі Україні.
- Яр. Рудницький - В справі конституційного оформлення "нової" України.
- З"їзи й сон...
- "Советский человек".
- Совєтська дійсність.
- Російські "хлопці" в Карабахі.
- Надзвичайні досягнення науки!?
- Америка й Східна Європа.
- "Народні депутати" без народу.
- К. С. Москаленко - Як був арештований Берія.
- Листи з України.
- Катруся Романна Павенська.
- До чого дійшло КГБ?
- Буковинський Курінь.
- Посмертна згадка.
- На пресовий фонд.
- Суд над КПСС в "імперії зла"?

## ОГЛЯД ОСТАННІХ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ НА УКРАЇНІ

Останні політичні події на Україні свідчать про те, що проголошенні 4-им Універсалом державно-самостійницькі ідеали в обличчі УНРівської державності живуть в серцях українського народу по сьогодні.

Уряд УНР під проводом св. п. С. Петлюри не скапітулював. Окупований український народ також не скапітулював. На протязі 70-літньої московсько-більшовицької окупації державно-самостійницькі ідеали скріпились святою кров'ю українських спартаківців-борців за волю України з підпільно-революційних і повстанських лав ОУН-УПА, невинною кров'ю і муками мільйонів закатованих в пивницях КГБ, заморених голодом, нелюдським терпінням мужніх десидентів і т. д.

З почуттям національного гонору годиться ствердити, що війна України з Москвою, в інших обставинах та іншими засобами, продовжується по сьогодні...

Якщо два роки тому українські неформальні організації ще не мали виразних позицій в справі державно-політичної майбутності України; якщо в той час ще толерувалось намагання затерти різницю між комуністичними вислужниками Москви і українськими патріотами-самостійниками; якщо

ще до певної міри толерувалась "перестройка" України на зразок т. зв. "Радянської України кращих ленінських часів" в тій же тоталітарно-колоніальній системі марксистсько-московського імперіального "Союзу", то сьогодні в організованому українському суспільстві немає жодної мови про продовження перебування України в складі т. зв. "оновленого Союзу".

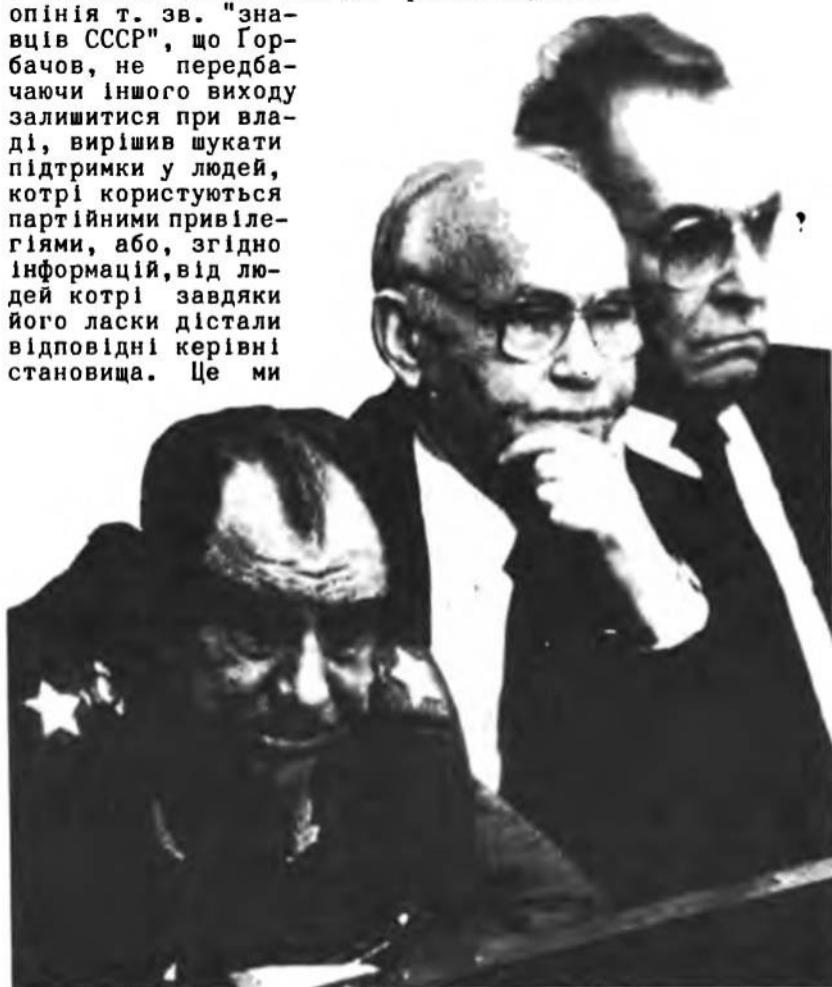
Сьогодні переважна більшість українського народу вже свідома того, що пропонована Горбачовим "перестройка" України на зразок короткотривалої україномовної "Малоросії" московсько-більшовицьких колаборантів - Хвильових, Скрипників, Петровських і Ім подібних - це та ж колоніальна Україна без історії, Україна кастрована від національно-духової спадщини, Україна методичного омосковлення без перспектив та знесення вікових московських кайданів.

І тому в сучасну пору народні маси вимагають реставрації "petlyurivskoї" незалежної держави 4-го Універсалу в обличчі окупованої УНР... Український народ уявляє нашу політичну еміграцію в діяспорі патріотичним авангардом з виплеканою, в

## ДЕМОКРАТИЯ ПО-СОВЕТСЬКИ

Судячи по багаточисельним інформаціям із Советського Союзу, у комуністичного диктатора Горбачова не залишилось багато приятелів: робітники його прямо ненавидять, інші насміхаються над ним, а інтелігенція, КГБ й армія, кожний по своїм причинам йому не довіряють.

В останній час на Заході розповсюдилася опінія т. зв. "знаців СССР", що Горбачов, не передбачаючи іншого виходу залишився при владі, вирішив шукати підтримки у людей, котрі користуються партійними привілеїями, або, згідно інформації, від людей котрі завдяки його ласки дістали відповідні керівні становища. Це ми



Зліва - направо: Маршал Дмитрій Язов, Владімір Крючков та Олександр Бессмертних. Ці типи комуністичної ідеології не мають наміру міняти систему.

спостерігають заличення Горбачова з керівниками КГБ та генералами армії.

Щодо зменшення кількості збройних сил СССР, то, Горбачов, насправді, пообіяв демобілізувати до півмільйона осіб. Але це є лише обіцянка! КГБ, до зменшення кількості своїх "сексотів", навіть не було у пляні. Підготовка нових офіцерів й військових спеціалістів продовжується в таких же розмірах, як і раніше. Ані бюджет, ані працівники цієї установи, не підлягають навіть критиці.

Але ситуація трохи змінилась, і сьогодні

КГБ з "вовчими задумами" намагається показати свою установу перед населенням й цілим світом у зовсім іншому світлі. Для здійснення цих цілей керівники цієї кримінальної установи витрачають величезні суми грошей на пропаганду. Для розповсюдження своєї пропаганди використовується преса, радіо й телевізія, так як всі ці установи у державних руках. Хто міг подумати, щоб злочинці цього органу приймали участь по уборці урожаю, діти корови по колгоспах, управляли тракторами та комбайнами тощо.

Але, крім вищезазначеної пропаганди, керівники КГБ зайнялися введенням ще іншого роду пропаганди. Як вже повідомлялось у пресі, що не так давно був переведений конкурс на звання "Королеви КГБ". Цією "королевою" було вибрано одну з спіробітниць КГБ Катю Майорову. Крім того, на замін 5-го управління КГБ, завданням якого було займатися "справами" дисидентів, було створено новий відділ по охороні конституційних прав громадян СССР, однака функції цього відділу залишились такими як і раніше. Якщо раніше громадян СССР арештовували за розповсюдження "клевети" направленої проти державної влади, то тепер їх можуть арештувати за т. зв. "антисуспільну діяльність", хоч рамки цієї діяльності ніяк не определені. І надалі продовжується слідкування за інакше думаючими, підслухування телефонічних розмов, цензура поштових листів тощо. Це можна пояснити тим, що в совєтськім поштовім управлінні, як і в інших імперіальних управліннях, панує повний хаос.

Під покришкою "голосності" й "перестройки" більша частина пошти в теперішній період перечітується й копірується органами кримінального КГБ. А тому й не дивно, що найбільш популярною піснею в "імперії зла" є:

"Товарищ, верь, зайдет она,  
Звезда пленительная гласности,  
И Комитет госбезопасности  
Припомнит наши имена..."

Так працює горбачовська "голосність й перестройка" в "імперії зла"!

**Підтримуймо фінансово "■ ТУРН"!**

Г. Шаталов  
Член Союза Журналистів ССР  
м. Баку

## ВАШ ДРУГ ГОРБАЧОВ, ЦЕ ТОЙ ЖЕ БРЕЖНЕВ, ЛИШЕ ПРОТИЛЕЖНЕ

Мені здається, що наш Горбачов робить дуже гарну опінію на Заході. У нашій країні людям він не так подобається. Я рахую, що в цім є своє значення. Так, він дещо зробив для покращення натянутих відносин між Сходом і Заходом. І тому багато людей за кордоном думають про Горбачова як про голуба миру. Але я також люблю мир, я також хочу жити мирно. Але хіба в нашій країні існує що-небудь подібне на мир? Його хитра, лукава політика посіяла ворожнечу між націями, населяючими територію ССР, хоч він ввесь час говорить про дружбу, про демократичні свободи й про інші високі матерії.

Попробуйте подивитись на ситуацію в країні зі сторони моого погляду.

Я скитаєць. Вірніше, скитаєць не я, а моя дружина. Вона по національності вірменка. Проживали ми в Баку, столиці Азербайджана. В січні місяці 1990 року ми переїхали до Москви, а звідти нас направили у маленьке містечко Пензу. Тут нас розмістили у заводській санаторії-профілакторії. І до сьогоднішнього дня іншого місяця до життя ми не маємо. Щодо праці, то мені, з моїм університетським дипломом, запропонували бути скотарем, й нічого іншого.

Так, за меню мається ще одна провіна. Я не є членом комуністичної партії. Ми вибрали різні шляхи, я і Горбачов, недивлячись що ми обое закінчили той же самий університет і в ті ж самі роки /Московський університет в 1955 р./. Ті, що були озброєні комуністичними гаслами й мали в кишенні партквиток, дуже багато говорили про те, як віддано вони будуть служити народові. Тепер починає вияснюватись, що вони зовсім не служили народу, а скоріше займалися експлуатацією й по-робощали народ. Тим більше, вони спромоглися накопити величезний капітал. Я маю на увазі не гроші, а політичний капітал. Тепер вони з великим завзяттям стараються розрушити систему, которую вони самі створили.

Реальність, яка мене оточує, виглядає не дуже то в ясних кольорах. Я дуже мало що мав у минулому, а тепер прийшлося загубити навіть те, що мав. Із-за причини, що я не був членом партії, працювати доводилося на самих низьких становищах і з самого низьким платою. Але я не падав духом. Я привик до такого розподілу блага.

Я намагався заспокоїти себе такими міркуваннями: влада в країні належить кому-

ністам, а ти є лише незначна частинка в цій системі. А тому ти не можеш розраховувати на щось краще. Але слід пам'ятати, що ти маєш чисту совість, і тобі ніхто не диктує, де ти мусиш жити, з ким жити, ти маєш право сам рішати що робити і, саме головне, чого не робити... І всі ці якості винагородять всі твої втрати.

І ось життя майже вже пройшло. Через два роки мені можна було б залишити працю й стати пенсіонером. Не так давно я спротивігся дістати становище журналіста на одній з нафтових промисловостей у відкритому морі. Моя заробітня плата досягала триста рублів у місяць. Це вистачало для зведення кінця з кінцями. І була в мене квартира: дві кімнати з кухнею, туалетом й ванною. Як би лише знали, яке це богатство для людини в нашій країні. Але прийшла перестройка і разом з нею й погроми. І тепер у нас нічого не залишилось.

Уряд нічим не допомагає скитальцям, недивлячись, що розмов на цю тему дуже багато. Прийнято чимало постанов в справі скитальців, але всі ці постанови написані в такий хитрий способ, що ніяк не можна зрозуміти чи вони приймались на благо скитальців, а чи були проти них направленими. Було, наприклад, зазначено про забезпечення всіх скитальців працею. Але влада на місцях пояснювала нам, що не було дозволу влаштовувати скитальців на працю в місті, та що вони зможуть отримати працю лише в селі. Шість місяців пройшло у вирішенні цього питання. А на стовбах красуються приколені реклами: "Потребуєм...", "потребуєм...", "потребуєм...".

А мені, як уже було сказано, запропонували з самого початку попрацювати скотарем. Я поїхав до Калуги, у місто, в котрім я щиро попрацював десять років. У мої найкращі роки. І тепер я прохав в обкомі скромне становище редактора заводської газети. Я знаю, що в таких редакціях, дуже мало кваліфікованих журналістів. Але мені відповіли: "На такі становища у нас безпартійних не призначають".

А як виглядала справа з притулком? У постановах урядом дуже багато обіцянок. Але місцева влада на всі звернення скитальців відповідає універсальною словесною формулою: "Ухвала є, але ще немає механізму, для перетворення цієї ухвали у життя".

І мені нічого більше не залишалось робити, як лише повернутися назад до Баку. Моя дружина повернулася туди не може. Вона залишилась у Пензі. І ось мої приятелі із сердечними співчуттями, совітують: "Чому б мені не розвестися з жінкою?". Але мені моя дружина дуже подобається. Я не хочу й навіть думати про розвід.

За океаном Горбачова частенько називають гуманістом і, навіть, великим гуманістом

/наприклад в Мадярщині, де Йому було вручене диплом з такою назвою/. А який же гуманізм процвітає у нашій країні?... Пригадаймо один випадок для порівнення. У свій час І. Сталін депортував турків-месхетинців із Грузії в Узбекістан. Тепер вони знов депортовані з Узбекістану. Але різниця все ж таки існує. Коли Сталін їх депортував, він по крайній мір'ї ~~да~~ <sup>да</sup> у місце, де вони мали деяку можливість цілою общинною. Але Горбачо визначного місця на їх проживання також не виділив. Вони не так давно намагались відвідати свої рідні місця в Грузії, але Ім не було дозволено.

Мені здається, що у наших державних діячів мається відповідна зацікавленість у тому, щоб бути поблажливими до екстремістів. У зв'язку з наростиючими бурхливими подіями в національних республіках, з'явилася об'єктивна необхідність перемістити відповідні групи людей з однієї території до другої. Якщо це зробити цивілізованим засобом, то на це потрібно буде витратити сотні мільйонів рублів. Але для нашого уряду набагато дешевше обходиться - убити й скалічти декілька сотень людей, а тисячі налякати. І тоді вони самі розбіжаться. І гроші залишаться у державній кишені.

У страшні січневі дні 1990 року я був далеко на морі, на моїй праці. Моя дружина залишилась сама в Баку. На протязі чотирьох діб вона стояла біля дверей, прислухаючись за подіями на зовні. І кожну хвилину чекала погромщиків. Вона була звільнена з праці на домагання Народного Руху Азербайджана. А рід час багаточисельних перевірок перед кровавим січнем, наші сусіди її не видали. Всім пропіряючим з Національного Фронту вони заявляли: "У нашім блоці вірмен немає".

А тепер в російськім місті Пензі деякі офіційні люди загрожують нам: "Якщо скитальцям будуть виділені квартири, то відбудуться такі події, як це було в Душанбе..." Такі плоди гуманітарної політики управлюючої групи на чолі з Горбачовим! Куди ж нам тепер подітись?

Коли Брежнєв розправлявся з інтелектуалами, світова община різко виступала з протестами на його адресу. Тепер не чути ні одного слова нарікання на адресу Горбачова й його команди, хоч з людьми вони поводяться, на мою думку, більш жорстокіше.

Під час різни в Баку у січні 1990 року до міста прибув спеціальний посланець Горбачова Міністер Ради Союза Верховної Ради СССР Прімаков. Він спочатку зустрівся з діячами Народного Фронту Азербайджана й домовився з ними, що різню треба припинити, та що вірмени будуть виселені з міста. При цім Ім було дозволено взяти з собою не більше двох чемоданів з речами. За "добрісні заслуги" Прімаков отримав підвищення на своїм становищі. Він

став членом Президентської ради.

Мається ще одна перевага такої жорстокої політики. На мій погляд, учинені погроми мають свою ефективність, подібно з ефективністю соціалістичної революції. Можливість для одних відбирати власність у других утворює ілюзію, що наближається краще життя. Після кровопролиття в Баку, багато мешканців цього міста загарбали квартири й домашню власність вигнаних. Революція продовжується. Тепер навіть сам уряд перехопив цю ініціативу. В одному із указів рекомендується порядок відшкодування за залишенні квартири. Якщо ти отримуєш кімнати на новім місці, тобі повинні виплатити по 210 рублів за кожний квадратний метр твоєї попередньої квартири, але не більше як 16 кв. метрів на людину. У мене було біля 40 метрів площи, з яких 24 кв/м. загарбано без будь-якої компенсації. Бандити в Баку з Народного Фронту мене не ограбили, тепер команда Горбачова плянує крадіжки. Самі задуми настільки носять революційний характер, як сама ідея направлена проти селян при Сталіну у 1929 році.

Комууністична ідеологія залишається незмінною. Вона по своїй суті антигуманітарна. Комуністи ніяк не можуть відноситися до людини як до індивідуума. Ця ідеологія не може гарантувати право на власність. І взагалі, всі ми в їх руках лише як інструмент для досягнення їхньої цілі. Горбачов й його команда повинні нести відповідальність за погromи. І мусять нести відповідальність за жорстоке поводження до скитальців.



Українська мати приголюбує свою дитину, котра хворіє на рак як наслідки Чорнобильської катастрофи.

## С О Р О М И Н О

Мое покоління було надто молодим, щоб воювати, але веснне лихоліття проходили не за шкільними підручниками. Війна запам'яталася не тільки бомбардуваннями, голодом і холодом. У пам'яті залишились і американські посили: печиво з білою начинкою, товстий чорний шоколад і яскравий яєчний порошок, з якого ніхто нічого пітного не міг приготувати.

Зараз теж пішли посили. Допомагають колишні союзники по війні: США, Англія і Франція. Від них не відстають колишні противники - Німеччина і Японія. До них присидналися Індія і Пакістан, де своїх голодних вистачає. Здається, увесь світ, за винятком Африки, взявся нас якщо не прогодувати, то вже в усякому разі хоч якось підтримати.



По Центральному телебаченню мало не щодня демонструють купи пакетів, ящиків і тюків, які, кажуть, надходять у дитячі заклади, лікарні, інвалідам і пенсіонерам. Звичайно, ці посили - лише мала краплина необхідного нам, щоб залатати діри в попиті. "Захід" ніколи не зможе поставити достатньо продуктів, щоб насытити радянський ринок", - відзначає американський журнал "Ньюсуїк". Але Й за те, що дають, велике спасибі.

Втім, для мене, як і більшості моїх читачів, питання про закордонну допомогу становить академічний інтерес: з дитячого віку ми вийшли, а потрапили в будинок для престарілих у нас непросто.

І все ж якось не по собі. Пригадується, в цьому році був найбагатший урожай. Для інших - велика радість, а для нас, як виявилось, - додаткові турботи: як зберегти і зберегти, та переробити, та дове-

сти до споживача. Коротче кажучи, пізньої осені стали писати, що з продовольством не так добре, як того б хотілося.

Не знаю, як в інших, а у мене це в голові не вкладається. Як велика кількість зерна і овочів може призвести до великого дефіциту.

На Заході, судячи з коментарів місцевої преси і телебачення, там нічого не розуміють. Посилки відправляють, а самі запитують: куди дівся великий урожай? Адже якщо ми не змогли ним толком розпорядитися, де гарантія, що Й закордонне продовольство, не провалиться в нову діру? Стоять же на станціях сотні залізничних вагонів з продуктами і склади подекуди ломляться від товару, а поліці в магазинах порожні.

Тому Й пишуть на Заході, що порожні поліці не зв'язані безпосередньо з нестачою продовольства і що наші нинішні труднощі викликані корупцією, саботажем, крахом системи розподілу і розвалом транспортної системи. Немає у нас, говорять на Заході, порядку і не виникає великих надій, що порядок колись буде. Тому посили відправляють не різним організаціям і фондам, а вважають за краще адресувати тим громадським діячам, яким довіряють.

Тим часом владі запевнюють, що розподіл допомоги поставлено під контроль і цим особисто займатимуться бійці КДБ /КГБ/ і МВС. Але не поставив же біля кожної консервної банки по міліціонеру.

Не знаю, як в інших, а у мене ці нові американські посили викликають змішані почуття.

І от чому. Мені довелось бути в Ефіопії в перші роки після повалення імператора, коли стало відомо, що десятки тисяч помирають від голоду в результаті страшної посухи. Звичайно, уряд робив що міг. Із зарплати чиновників відраховували десять процентів щомісяця на допомогу голодуючим. Всі розуміли: стихійне лихо, треба допомогти.

Пізніше, вже в США, бачив, як збиралі гроші голодуючим в Ефіопії. По телебаченню показували страшні кадри: дітей з тонусінськими ногами і розпухлими від хвороб, викликаних голодом, животами. Там

було все зрозуміло - багаторічна жорстока посуха і як наслідок - голод.



...Геть КПСС...геть Горбоманію!.. Випиваю цю чарку за здоров'я майбутнього гетьмана України!...

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ! Видавництво журнала "■ Т У Р И" потребує Вашої фінансової допомоги!

Але у нас, після рекордного врожаю...Ні, нічого не розумію.

Коли бачу по телебаченню, як англійські школярки впаковують для відправки своїм ровесникам в Радянському Союзі банки з зеленим горошком, мені стас соромно. Соромно за себе і за свою країну, соромно за мос покоління, яке все життя чесно працювало, а своїх дітей фактично відправило з торбою по білому світу.

Довго ми шукали причини своїх незгод на стороні. Дуже довго пояснювали і виправдували свої труднощі капіталістичним оточенням. А тепер доводиться визнати, що не такий страшний ворог зовнішній, як внутрішній.

Ю. Устименко  
Київ, Україна.

## ПОСТУПОВЕ ОХОЛОДЖЕННЯ БІЛОГО ДОМУ ДО ГОРБАЧОВА!?

Не так давно в однім з чисел газети "Вашингтон пост" була надрукована стаття кореспондента Річарда Коєна під назвою "Кремлівський дружок Джорджа Буша" у якій автор зазначив, що президент США лише пожурив советського диктатора Горбачова за кровопроліття в Прибалтиці. Звичайно, Конгрес Америки, як і завжди, лише оскаржив Горбачова за порушення людських прав в Латвії й у Советському Союзі. Але голос Конгреса не має тоді сили, як голос самого президента.

На пресконференції Буш висловив свою увіреність, що "Советський Союз, щоб там не відбулося, ніколи не стане тоталітарною, закритою країною, як це ми спостерігали під час багаторічної холодної війни". Коли присутні кореспонденти попрохали Буша підтвердити інформації, що Горбачов тепер по суті справи ділить владу із військовиками й не є в стані приймати відповідні рішення, президент відповів: "Ні, він і надалі у владі на становищі президента СССР, і ми і надалі будемо мати справу лише з президентом Советського Союзу". Буш, між іншим, добивав, що в Горбачова маються "великі труднощі", і що взагалі в "Советськім Союзі склалася дуже тривожна ситуація".

На слідуючий день після пресконференції, консервативні коментатори Роуланд Еванс й Роберт Новак надрукували статтю, у якій обвинили Білий Дім у скриванні від Конгреса річний відчит американської ро-

звідки. В цім звіті було зазначено багаторазове порушення зі сторони Советського Союзу договорів про скорочення озбро-

### ПРЕЗИДЕНТСЬКА СИЛА ГОРБАЧОВА...



ення. Взагалі, додав до преси у яких Буша критикували за те, що він занадто благоволить Горбачову, недивлячись на

жорстокі придушення в ССР не лише вільної преси а й демонстрацій, з'явилося дуже багато. Під тиском не лише політичних сил, а й людської опінії в Америці, адміністрація почала повільно охолоджувати свої відношення до Горбачова. Під цим же тиском адміністрація почала критично ставитись до подій в Прибалтиці та до ратифікації у Сенаті договору про зменшення озброєння в Європі. Всім стало відомо, що Горбачов із своєю зграєю не дотримується міжнародних узгоджень, підписаних в Парижі минулого року.

Щодо порушень договорів про зменшення озброєння, то як заявив секретар Державного Департаменту: - "Чи можна, взагалі, довіряти Москві?". Відповідаючи критикам, котрі заявляють, що президент Буш дуже покладає надії на Горбачова, Буш оголосив стандартний список заслуг диктатора Горбачова. Однак, щоб потішити кореспондентів, Буш у "якій формі" засудив політику Кремля на теренах країн Прибалтики. Рівно ж, було повідомлено, що США відправляють в Прибалтику ліки, аспірін, антибіотики, голки для застриків тощо. Слід зазначити, що всі ці речі спочатку були призначенні для Москви. Однак, кровопролиття в Латвії примусило адміністрацію змінити свої плани.

Також стало відомо, що, накінець, було повідомлено Бориса Єльцина, що на випадок його приїзду до Америки, він буде прийнятий "на високі рівні". Горбачов повідомив Буша про його незацікавлення будь-якими компромісами й буде домагати-

ся від Литви повної капітуляції. Ці заяви кремлівського диктатора дуже негативно вплинули на продовження дружніх відносин між двома країнами. Був також розуміє, що виборча кампанія в президенти, почалася. А тому політики в час виборчої кампанії "бремуть як собаки".

Від слів Білого Дому, можливо, перейде вже до діла, якого ще до цього часу не помічалось. Цинізм, звичайно, фантастичний: єдиний "експеримент", запроваджений зараз в ССР, - це стійке намагання диктатури знищити все, що, до деякої міри, носило в собі характер т. зв. "гласності" й "перестройки".

Світова преса вже на протязі декількох місяців повідомляла, що Горбачов тісно співпрацює з комуністичними реакціонерами в ССР. Однак, мусимо зазначити, що вирус горбоманії дуже вкорінivся у мізках американських політиків. Преса й два американських президента так перехвалили Горбачова перед населенням своєї країни, що потрібно ще багато зусиль, а не пустих слів, щоб переконати світ про їх близорукість. Можливо, що одного дня Горбачов знищить свій хрустальний образ в очах американців й адміністрації: своєю власною рукою застрілить Бориса Єльцина або Ландсбергера перед об'єктивом західної телекамери. Може це і, лише це, зможе переконати президента Буша в тім, що Горбачов не є ніяким реформатором, а лише послідовним виконавцем збереження комуністичної диктатури в "імперії зла". ЛП.

## ВАЛЕНТИНА МИКОЛАЇВНА ЧОРНА

Валентина Миколаївна Чорна народилася 1924 року в місті Дніпропетровську. Освіта середня.

У 1946 році була незаконно репресована, внаслідок безпідставних звинувачень у націоналізмі. Достроково звільнена і реабілітована в 1955 році.



Валентина Миколаївна - член літературного об'єднання ім. П. Т. Кононенка Дніпропетровської організації СПУ, з 1959 року - член Київського бюро пропаганди художньої літератури СПУ.

Вірші Валентини М. Чорної друкувалися в обласних та республіканських газетах, журналах "Барвінок", "Вітчизна", "Праворін", "Радянська жінка", "Україна". Вона - автор поетичних дитячих збірок "У зеленому садку" та "Гарна внучка". Про працю цієї скромної української пое-

теси писалися гарні відгуки на сторінках преси.

"...Про цю незвичайну жінку, про гірку долю і життя поетеси можна написати хвилючу книгу. А можна сказати й одним реченням, що її палко любляче серце, збровши фашистську неволю, було жорстоко кинуте у сталінські тaborи, у тюремні безмовні прірви Кемерово, Алчадату, Тайшету, у сніги й тайгу, де вона знов вистояла, не зломилася, спородивши сина, маленьку кровинку, велике сподівання і незрадливу віру, вистояла і розцвіла ніби травнева вишня під батьківським віком, злетіла у небо мов би лебидиця.

Коли вона подарувала редакції свою книгу "Люблю це й досі", яку передавали з рук в руки, аби хутчіше прочитати й зрозуміти непрості її слова, і коли одна із наших жінок, зівялим тихим голосом мовила: "Ось послухайте" і почала всім присутнім читати "Неписану статтю", то в багатьох на очах з'явилися сльози.

Валентина Чорна - справжня поетеса, слово якої вистраджане і омите сльозами катаржанки, які пролиті над уявною колискою народженого сина в тюрмі, поетеси,

яка пише серцем, що ніколи не перестава-  
ло любити..."

## Рядки із зони особливого режиму

### СЛІДЧОМУ

За своїх коротких двадцять літ  
Бачила війну, чужину знала,  
Та катів подібних не стрічала.  
Отакий-то дивний білий світ!

Я летіла у вишневий сад,  
Я плекала райдужні надії...  
Ти ж украв у юнки ясні мрії.  
В серце ллєш гіркий пекучий яд.

Хто ти? Звідки? Із яких планет?  
І скажи, яка нечиста сила  
Супостата в душу поселила,  
Ще й дала службовий кабінет?!

Не шукай причину без причин,  
Ти на себе краще подивися,  
В своїй службі добре розберися -  
Офіцер ти, а чи вражий син?

Третю ніч мене мордуєш, звір,  
Не даєш ні юсти, ані пити...  
І яке ти право маєш бити?!  
Я ж ні перед ким не винна, вір!  
...Скільки раз пістоля наставляв...  
В чим моя вина?

У рідній мові?  
А чи, може, в добрім цирі слові -  
Тім, чого від роду ти не мав?

Раз назавше ти запам'ятай:  
Хоч болюче серце далебі,  
Сліз моїх не бачити тобі -  
Бий мене, брехню пиши, лякай...

Я не вірю, що страшний Сибір.  
В мене руки вросли, де треба.  
Як в робочій силі є потреба,  
Добровільно я туди пойду. Вір!

Хто, скажи, присвоїв тобі чин,  
Офіцерські одягнув погони?  
Ворог - ТИ!

Ще знайдуться закони  
І для тих, хто судить без причин!

Валентина Чорна  
Дніпропетровськ.

## ЧОРНОБИЛЬ

Чорнобильська катастрофа - це трагедія нашого покоління. І що найхалівіше - вважаємо, що ходна наймудріша людина у світі не здатна прогнозувати всіх наслідків цієї страшної події.

Сьогоднішнє життя в Києві нагадує, говорячи термінологією наукових працівників, широкомасштабний експеримент, безумовно цікавий для світової науки, але халівий та антилюдський для тих, хто в ньому є модельним середовищем, тобто для нас з вами.

Для підтвердження того, щоб відчути, що події не драматизуються, наведемо з дозволу професорів-гігієністів О. М. Сердюка і В. І. Смоляра деякі дані. В Києві смертність зростає із швидкістю, що не має аналогів у мирний час. Стрімко зростає кількість народжень нежиттєздатних дітей і немовлят з ненормально низькою вагою. Лише за найбільш загальними оцінками за перший післяаварійний рік кожний "середньостатистичний" киянин одержав більше одного бера загального опромінення, а якщо згадати такий показник як "колективна доза", то ми за цим параметром випередили будь-який з населених пунктів землі. Та й чудово розуміємо, що поки ніхто внаслідок об"ективно-суб"ективних причин не має в повному обсязі інформації про те, хто і скільки "одержав". У всякому разі першого з авторів, який не раз побував у 1986 - 1987 роках у Чорнобилі, ні до якої медичної установи для обстеження не запрошували.

Дефіцит продуктів харчування відчуває вся країна, але на цю ситуацію в Києві накладаються додаткові умови. Продукти, що реалізуються в нашому місті, містили й містять значну кількість радіонуклідів. Так, у 1986 році після чорнобильської катастрофи вміст цезію-137 у м"ясі зрос у 80,6 раза, у молоці - в 120 разів, у піменічному хлібі - у 52,2 раза. У 1987 році у зв"язку з інтенсифікацією кореневого надходження радіонуклідів у внутрішні структури продуктів вміст цезію-137 у продуктах харчування у порівнянні з доаварійним періодом це зрос: у м"ясі - у 147 разів, у молоці - у 123 раза, у картоплі у 131,9 раза...

Київ,  
Україна.

## "ТУГА ЗІ МНОЮ НЕ ДРУЖИТЬ..."

Вона заходить до нас, і немов одразу відсувається все дріб"язкове, несуттєве, а випромінюючий нею оптимізм проймає й нас. Здається, відступають усі біди, незгоди, неприємності. Вірим: вони здоланні, коли поруч людина, готова відвести їх від се-

бе. Адже в ній найголовніше - прагнення взяти на себе турботи, розрадити словом і ділом.

- Ви така енергійна, невтомна, весела, ви - щаслива?

Валентина Миколаївна Чорна, якщо й замислюється, то лише на хвильку. Якийсь мимовільний погляд всередину, непомітне зітхання, невловимий спогад. І - відповідь:

- Звичайно, щаслива...

І нам, які все знають історію II життя, недобре прикладти цю цирку відповідь до того, що довелось II перенести...

**ВІЛІННА.** Вона склічила долі тисяч, мільйонів людей. Якби склалося ІХ життя? Ким могли б стати, хто його тільки починав?

Вільна. Гарну, зеленоку сміливу й співчу юнку миттєві позбавила мрія, обрубала всі амбіти, що відкривалися перед обдарованою дівчиною в Воронцовки. Від бабусі-полятавчанки успадкувала Валя здатність придумувати вірші, пісні, оповідання. З дитинства любила занурюватися у світ фантазій, вигадок. Зачитувалася допізна, а вряїці відповідала відмінно на уроках, хоч і не вчилася їх бо мала близкучу пам'ять. Концерт на випускному вечорі в рідній 86-й став красем ІІ безкурного життя. А далі - переховування в погрібниці, від окупантів. Нати два рази відкупала від фашистської неволі.

І все ж обставини підкорили своєю незворотністю - дівчина змушенна була йти працювати на фірму по ремонту літаків "Даймлер-Бенц". Туди зігнали і міських жителів, і військовополонених. Останніх привозили на маминах, цілу зміну не випускали за територію. А посельчани мали обідню перерву. Ім це дозволялося. Користуючись цим, дівчата Люда, Зіна, Марія приносили цивільний одяг, а Валя, яка знала німецьку мову і тому працювала у бюро перепусток, вписувала полоненим дозвіл на вихід, нібито вони були місцеві. Одного разу такий "щасливчик" /Валентина Миколаївна й досі пам'ятася його/ - Валентин Мироков, льотчик, москвич/, зрадивши волі, зайшов на базар і з кимось там посварився. Його затримали. Ниточка потяглась до Валентини, вона попала на гачок, але чи й підчастіло відбrehатися, чи було не до того: інтенсивний наступ Червоної Армії примусив фірму негайно забиратися в Німеччину. Погнали вони з собою військовополонених і цивільних. По дорозі подруги намагалися втекти, але безуспішно.

Так потрапила до Ренсбурга у Західній, де містилася фірма. Дівчина стала ІІ власністю. Працювала прибиральницею, на кухні, на інших загальних роботах, збирала картоплю. Так пройшли довгі два роки й два місяці. ІІ переслідував один і той сон: ніч темна, небо без єдиної зірки, високе дерево скрипить і стогне над могилом без оградки. Здригалася, бо думала - то ІІ могила.

Тоді до болю в думі, до цему в серці хотілося додому. До матері, до Дніпра...

Краю мій далекий,  
весна моя мила,  
Чом я не байдуха,  
чом я занурилася?  
Сіс дощик, сіс  
зранку до смеркання,  
І ніхто не знає,  
про мое страждання...

Кожній людині навіть у скрутну й темну смугу життя дарує світлі моменти. Таким був день 1 травня 1945 року, коли прийшли союзники-американці провісником визволення. Але фактично то було вербування в іншу чуху сторону. У Росію поверталися не радили, лякали ГПУ. Та у Валі билася одна думка: "Додому! Додому!"<sup>4</sup>. Ніби відчувала, що батько йшов на зустріч ІІ, він добровольцем пішов на фронт, аби знайти, визволити свою любиму дочеку. Не судилося: у 1944 році загинув у Гомельській області.

Ешелон репатріантів пройшов потрійний фільтр. У Ростоку Валентині Чорній запропонували працювати у 65-ї армії. Майже рік була перекладачем з німецької. Розуміючи необхідність цієї роботи, рвалася додому. Як мама? Де батько? Де з братами? Написала Ім листа. "Так хочеться до рідної хати! Так обридло все чуже. Мрію посидіти під вишнею, наговоритися з вами. Скучила за рідним словом". Не знала Валентина, що ці безхитрісні зізнання стануть звинуваченням проти неї. Цей лист мати не одержала. Не встигла Валя переступити поріг рідної домівки, як дізналась, що у них був обмук. Наступного ранку ІІ забрали. У провину ставили "Тіні забутих предків" М. Коцюбинського, "Чорне озеро" В. Глінського /заарештованого в 1938 році, про що вона не відала/, нерозрізана книжка Каценка /якби знала, - закопала б з творами Маркса, Леніна та з комсомольським квитком у саду під сливою!/.

Дивно і смішно,  
що книги радянські  
читали при німцях  
в сімнадцять літ.  
А в 46-му  
слідчий Доманський  
За них засудив,  
ак на десять літ.

Всі ці "речові докази" й стали підставою для звинувачення Валентини Чорної у націоналізмі. А ще дорікали ІІ дядьком Іваном Чорним, яким колись могла тільки піматися, бо був він більшовиком підпільніком. Ще до революції переховував від царських іпліків Григорія Івановича Петровського. В сім'ї Чорних жила легенда про те, як Петровський наїнчав старого Валіного брата. У 30-і роки Івана Володимировича вбили як "ворога народу". Його доля стала переконливим свідченням у справі Валентини.

Останнім листом додому зі словами туги за рідною мовою слідчий Віктор Домансь-

кий шмагав ІІ по обличчю, вимагаючи підписати зізнання. За кожного "розвідника" Йому, як і іншим сталінським слідчим, давали щедру платню.

Три доби страшних знущань, брудної лайки /ніколи в житті не доводилось більше чути подібних слів!/. Тоді сповна спізнала всі бузувірські методи "вибивання" потрібних свідчень. Дівчину били, не давали їсти й пити, а потім слідчий-садист на ІІ очах Ів смажену курку і прицмокував над часом. Спокушав: якщо підпишеш - дам лише десять років, а ні - вб"ю.

У камері, де ніде було ступнути, сиділи брати, якесь бабуся, дівчата, хлопці - всі свої, мануйловські. І всі залежали від волі недолюбка Доманського. Валентина була переконана: сталося непорозуміння. Хотіла довести Йому: "Товариш лейтенанте, ви помиляєтесь!". А він гаркнув: "Я тобі не товариш!". І дійсно,

який він товариш, - ворог. Тривожила думка - Сталін не знає, які в нього кадри... От звільнюсь і поїду в Москву, все розкажу вождеві... Це ж такі невинних людей заганяють у тюрми.

Хто, скажи, присвоїв  
тобі чин,  
Офіцерські одягнув погоны?  
Ворог - ти!  
І знайдуться закони  
Тим, хто зараз судить  
без причин.

Полонених і репатріантів прибувало, всіх "греблі" тоже. Валентина розділила долю багатьох. Не витримавши допитів, зламалася - підписала признання Доманському і одержала, як він обіцяв, десять років виправних робіт і п"ять - поразки в правах.

/Продовження в наст. числі/.

=====X=====

## УКРАЇНСЬКА НАУКА НА СЛУЖБІ УКРАЇНІ

Переглядаючи історію України, зокрема першу половину ХХ-го ст., ми можемо з певністю сказати, що жодна генерація українського народу не залишила після себе стільки епохальних змін і подій в житті української нації, як це залишила генерація наших діdів і батьків. Ця генерація була творцем модерної народоправної української держави - УНР. І хоч ця держава не утрималась у війні з большевицькою Москвою, але ІІ ідея і значення ясно визначили напрямок і мету нашого сучасного і майбутнього.

Розтерзана, обезкровлена і тяжко ранена Україна, після 70-ти річної окупації московсько-большевицьким терористичним режимом поволі лікує свою рані і чудом знову становиться на свою власні ноги. Більше того, ідея УНРеспубліки, винижувана окупантами з корінням, знову - спонтанно оживас і шириться по всій Україні. Вона чекає на своє остаточне завершення.

Теперішні події на Україні нам виразно говорять, що час великого і вирішального іспиту для українського народу нарешті прийшов. Перед нами нависло неухильне і настирливе питання - чи зуміємо ми, цебто український народ, здійснити завітну мрію і залишений нашими дідами і батьками заповіт - відновлення УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ СОБОРНОЇ І НАРОДОПРАВНОЇ ДЕРЖАВИ, чи знову впадемо в ганебну і безпросвітну неволю?

Незабуваймо, що в цьому іспиті відновлення втраченої української держави є, з кожного погляду, неймовірно тяжкою та зкомплікованою проблемою. Вона вимагає не лише жертвенної підтримки всього населення України, але одночасно й зрозу-

міння та належного підперття країн зовнішнього світу...

Говорити, що ми хочемо самостійної України, ще замало. Чи мусимо переконати світ, що український народ хоче не лише своєї держави, але одночасно України справедливої-народоправної? Чи мусимо переконати світ, що український народ може сам собою управляти, гримати стабільний мир і прогрес на сході Європи.

З додаток до цих труднощів нам доводиться ще й сьогодні боронити Україну, ІІ визвольну ідею від фальшивих і ворожих легенд, які глибоко вкорінілися після 70-ти літньої советської офіційної пропаганди, як в самій Україні так і в столицях західнього світу. Такими найбільш відділивими легендами є твердження, що:

- Україна географічно, історично і духовно належить до Сходу, цебто до московської орбіти;
- що український народ, разом з російським були спільними творцями Котневої большевицької революції в 1917 році;
- що українці ніколи не боролись за свої національно-державницькі ідеали, а навпаки завжди тяготіли до Москви;
- що Україна ніколи не мала демократії, а тому удержавлення ІІ приведе не до стабілізації Східної Європи, а навпаки - до анархії, "балканізації" чи "лебанізації"...
- що лише імперіяльна Росія може тримати баланс і порядок на Євро-Азіатському материкові;
- і нарешті, що лише за Горбачова переможе демократія в СССР...

Заперечувати чи відкидати цю шкідливу фальш можна лише глибоко обґрунтованими та переконливими науковими доказами. Для цього треба покликати до спільної співраці науку...

Уряд УНР в екзилі плянує тепер і в майбутньому публікувати, при підтримці керівництва української громади, тексти трактатів таких наукових конференцій в ук-

раїнській і англійських мовах, як для України так і для Західного Світу..."

**Від редакції:** Слово Голови Уряду УНР в екзилі, проф. І. Самійленка, було виголошено на Науковій Конференції в Торонто, Канада, 27. квітня 1991 р. Редакція подала до відому читачів лише деякі витяги з "Слова Голови Уряду УНР в екзилі".

=====  
 "... З кожним роком жити у нас в Україні стає гірше. Найгірше стало з I-го квітня ц. р., коли різко в 2-4 рази підняли ціни на все, пообіцяли робітникам фінансову добавку, але практично заробітня плата залишилась на старому рівні. Отже за один день люди всі без винятку стали жити в троє гірше. А головне, як в магазинах не було нічого, так нічого й не з'явилось. Це повний економічний крах системи, яка досі існувала.

Але вся біда в тому, що армія, міліція в руках старих керівників. Рівної біда в тому, що народ не підтримав шахтарів, які ще й досі страйкують, народ боїться 1937 року. а, значить, перспективи немає ніякої..."

Олексій Г-ко, Херсон, 3 травня 1991.

Яр. Рудницький

## В СПРАВІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ОФОРМЛЕННЯ "НОВОЇ" УКРАЇНИ

Одна з немаловажних справ нашого політичного сьогодення - проблема правового, конституційного оформлення відновлення української держави в майбутньому.

Як відомо, першим документом конституційного оформлення України була Бендерська конституція з 1710 р., проголошена з приводу обрання Пилипа Орлика гетьманом кошацької України. Демократизація державної системи в формі козацького парламенту /ради/, а тим самим обмеження влади гетьмана, повна суверенність України - II незалежність від Польщі та Росії, етнографічний принцип у визначенні державних кордонів і інші правові норми були на той час визначною подією не тільки в українському, але й у світовому законодавстві.

Дальші спроби, а зокрема Кирило-методіївські *Книги битія* українського народу М. Костомарова з 1846 р., праці М. Драгоманова з другої половини 19-го століття, М. Міхновського *Самостійна Україна* з 1900 р., мали більш програмово-ідеологічну, як легально-конституційну вагу. Наїкраще й найкоротше з "ясував справу Тарас Нечченко в "Посланні":

В своїй хаті своя правда  
І сила і воля.

І в час будови цієї "хати" в буреві роки 1917-1920, коли йшла всенародна боротьба за відновлення й удержання української вільної, віднікого незалежної, демократичної Республіки, геніїм льоці ст-

ворив конституційний акт - конституцію Української Народної Республіки з 29-го квітня 1918 року, що правово оформлювала напрямні для повноцінного розвитку українського народу в "своїй хаті", подавала основні закони про суспільний лад і взаємовідношення громадян до держави та держави до громадян.

Закріплена й доповнена пізнішим законодавством, конституція УНР не втратила і досі своєї актуальності.

Керуючись цими засновками й переконанням, що під сучасну пору національних зрушень в Україні й у цілому ССР треба мати ясний і конкретний план дії на всіх фронтах, Уряд УНР в екзилі зформулював 9-го січня 1989 року акт про легально-реституційну процедуру на випадок відбудови /віднови/ УНРеспубліки на Батьківщині, чи - якщо до чого - "перебудови" теперішньої колоніальні "УРСР" у справді незалежну державу українського народу - привернення в Україні конституції УНР з 1918 р.

Становище Уряду й цілого ДЦ УНР щодо основного державного закону з 1918 р. залишилося незмінне й у пізніших роках.

Отак наприклад у заявл Президента, Голови УНРади й Голови Уряду з серпня 1990 р. в справі Декларації Верховної Ради УРСР про державний суверенітет сказано:

"Державний Центр УНР в екзилі, як легальний наслідник і продовжувач влади держави

мократичної УНР протягом 70 років, веде активну політичну і дипломатичну акцію за привернення громадянам України всіх тих прав, які Ім забезпечувала Конституція УНР.

Ми переконані, що привернення тих прав є в інтересі всіх робітників, селян й інтелігенції українського народу, всіх національних меншин, які проживають на території України. Відновлена на таких основах незалежна держава буде справді добром всіх її громадян.

Незалежна українська держава, що матиме в своїй основі традиції і конституційні принципи УНР, буде зразком мирного співжиття із всіма Республіками та країнами Європи."

Треба зазначити, що в протилежність до інших, пізніших, проектів, акт Уряду УНР із 1989 р. нав'язує до традиції, а саме до свого основного державного закону з 1918 р., який "ніколи не був відкликаний, чи анульований" в Україні, чи в екзилі, й тим самим досі потенційно діє на всій українській території в силу державної легітимності. Власне її не мають пізніші конституційні акти в підсоветській Україні, вони їх бо наслідок агресії й колоніального статусу УРСР у СССР. І тому проект УНР із 1989 р. є виразно-заперечливий до насильно введених конституцій ССРС і УРСР, наголомуючи акт УНР із 1918 р., як єдиний в історії модерної України свободно створений конституційний всеукраїнський акт.

=====X=====

### З"ІЗДИ Й СОН...!

Немає нічого більш скучнішого, як слухати промови або партійні відчити комуністичних посіпак-злочинців. До цих пір рахувалось, що з самими скучними й нудними відчитами виступали комуністичні "вожді" ССРС, Китаю й Туркменії. Повідомляють, що на партійних з"іздах до 50% делегатів засипали. Та і хто їх може витримати 4-6 годин "трипології" марксистської ідеології? Також стало відомо, що коли делегати на партійних з"іздах погружались у сон, то всім Ім снилась горілка, цигарки та поїздка за кордон, особливо, в Америку.

### "С О В Е Т С К И Й Ч Е Л О В Е К"

- Благо? - викрикує советський космонавт.  
- А чи ти бачив це? - і він протягнув мені свою книжку привілеїй. - Автомобіль разу 15 років, спальню - разу 20 років, швейну машину - раз в... 30 років можна купити без черги у магазині. Це привілеїй? Або ось цо. Дві пари жіночих чулок в рік й десять пар чоловічих носків. А у мене, крім хінки, ще підростають донька й син. В Америці носки ніхто не стирає - їх в кінці дня викидають... Чусте - вики - да - ють! А в нас, у країні квітучого соціалізму!?

Він може і не продовжувати далі говорити... але я ніяк не можу відірвати свій взір від заслуг, якими він був "обласкан" після космічного польоту син гір на 73-ім році советської влади: - костюм чоловічий - один на 4 роки, - штаны чоловічі - один на 3 роки, - взуття /літнє й зимнє/ - по одній парі раз у 2 роки, білизна - одна пара в рік, - "фуфайки" - 2 у рік... Ось такі заслуги й привілеїй космонавтів у 300-мільйонній Імперії!

■ Т У Р Н потребує Вашої допомоги!

### Совєтська дійсність

Маленький синок запитує у батька: "Що таке комунізм?"

- У всіх буде все, чого лише вони бажають, - відповів батько.

- А що тоді станеться, коли нігде не буде м"яса? - запитує синок.

- 0, нічого не станеться! По приказу з Кремля буде повідено при вході до крамниці повідомлення, що м"яса ніхто не хоче, - відповів стурбований батько.

Зустрічаються дві собачки, американська й російська. "Як поживаєм?" - запитує американка. "Нічого, - відповідає советська собачка. - Не так давно мені розтягнули цепок на цілих три метра. Але біда в тім, що черепок з їхною відтягнули на цілих чотири метрів.

Президент Америки Джордж Буш в одній з телефонічній розмові //гат лайн// запитав през. ССРС Майка Горбачова, як довго забирає в нього часу на приготовлення довідділі.

- Як яку. Коли маю говорити 15 хвилин, то приготовляю 5 днів. Коли пів години, то приготовляю за три дні. А коли можу говорити скільки захочу, то цілком не приготовляюсь.

Джордж Буш подумав і спокійним голосом відповів: - Це є правда, що пересічний розумний чоловік може в тиждень приготувати дві доповіді. А чоловік слабшого розуму - приготувати цілих п'ять.

### Дорогий Читачу!

Виконуй свій національний обов'язок!  
Циро жертвуй на потреби ДД УНР в екзилі!

## РОСІЙСЬКІ "ХЛОПЦІ" В КАРАБАХІ

"...Що роблять в Карабахі наші російські хлопці? Нехай кавказьці самі полагоджують між собою всі справи. Не допустимо, щоб там проливалася кров російських солдатів..."

"Літературна Росія".

Що ж саме відбувається в Карабахі і, що роблять там "російські хлопці"?

Той, хто не побував в Нагірному Карабахі, не може собі уявити про події в цій забутій Богом землі, перебуваючі в стадії міжнаціональної громадянської війни. Ві-



Советські війська в Степанакерті.

рмени й азербайджанці, якщо вірити совєтській офіційній інформації, заварили в Карабахі громадянську війну, винищують цивільне населення /вірмени - азербайджанців, азербайджанці - навпаки, вірменське/.

Але, як нас навчила історія, що вірити совєтським офіційним джерелам інформації, ми не можемо. Ситуація у цій області ду-

же складна. Громадянська війна, якщо це не виникла, то ІІ можна сподіватися кожного дня. Але головним дестабілізаційним фактором, як це не с дивним, - являється совєтська армія, прислана в Нагірно-Карабахську автономну область /НКАО/, на думку багатьох мешканців у цій області, для примирення двох вороже наставлених сторін. Вся область заповнена совєтськими солдатами. В Степанакерті на кожнім кроці - люди у військових уніформах, танки й бронемашини. Це є дуже дивно: адже Степанакерт - чисто вірменське місто. Азербайджанців в цім місті майже немає.

Кого ж саме "приборкує" надіслані совєтські війська?

Війська виконують зовсім інші функції. Вони тероризують місцеве населення під гаслом - "шукання зброї". Місцеве населення підлягає арештам та побоїв. Відбуваються часті напади каральних частин на сусідні вірменські села та околиці міст. При чому, під час цих нападів використовуються всі засоби, включно й т. зв. "афганські кулі", котрі, попадаючи в тіло людини, декілька разів змінюють свій напрям й розриваються всередині тіла.

Советські солдати цих каральних частин нападають на вірменські села, знищують хати й домашню скотину, зривають у жінок із ший золоті прикраси, забирають тяжко запрацьовані гроші й, бувають часті випадки, коли ці "російські хлопці" насилують беззахистних вірменських жінок.

/Продовження на стор.23/.

## Надзвичайні досягні науки!?



Як повідомляє газета "Московский парадокс", що в наслідок двохрічного дослідження інтелектуального розвитку М. Горбі й шимпанзе "Сузі" психологи прийшли до висновку, що розум "Сузі" набагато разів перевищує розум Горбі.  
"Сузі" - 138 /АІК"ю/.  
Горбі - :" /АІК"ю/.

По економіці: "Сузі"-107;  
Горбі - 27 /АІК"ю/.



## АМЕРИКА Й СХІДНЯ ЄВРОПА

Америка вийшла переможцем у "холодній війні", і цей факт має більше значення, ніж дехто собі усвідомлює. У зв"язку з цим Америка сьогодні займає центральне місце на міжнародній арені й грає головну роль у рішенні кардинальних зовнішньо-політичних питань, одним з яких - посткомуністичне влаштування Східної Європи й Советського Союзу.

Те, яке саме становище займе Вашингтон /США/ у цім питанні, обов'язково вплине на світову роль Америки на багато років у майбутньому.



"Я лише намагаюсь зберегти імперію!"

"Холодна війна" продовжувалась на протягі 45-ть років й представляла собою затяжною, дорогоцінною, а інколи й смертельну схватку, в якій на мапу були поставлені дві головні сфери - геополітика й ідеологія. Перемога в цій війні для Америки була дуже важливою, так як із закінченням "холодної війни", Америка стала не лише переможцем, але й центром світових політичних тенденцій.

У сучасний час Америка ділить економічні й фінансові впливи у світі з Японією й Німеччиною. І все ж таки Америка - це єдинна світова держава, що володіє політичною, військовою й економічною силовою, а також надзвичайно великим потенціалом в галузі культурних зв'язків й всесвітнім впливом. Яка-небудь інша країна,

користуючись міжнародним авторитетом, також може мати деякі атрибути великої держави, але ні одна з них не може похвалитися всім їх комплексом - за винятком Америки.

Ці обставини опреділюють особливу роль, которую мусить взяти на себе держава, перебуваюча на чолі коаліції, обороняючи демократичні тенденції у період "холодної війни". Ця особлива роль проявляється в степені відповідальності Америки і в степені їх замішення у світові процеси.

Сьогодні умілість Америки мати першість на світовій арені підвергається новому екзамену; це відбувається тому, що Америка погано уявляє посткомуністичне улаштування Східної Європи.

В процесі переходу від комунізма до нового влаштування втягнулись цілий ряд країн Східної Європи й сам Советський Союз. Однаке, слідує мати на увазі важливу різницю між цими країнами й ССР. Переміни, що відбуваються у Східній Європі, уже можна характеризувати як повний перехід до демократичного будівництва. В ССР, навпаки, поки що ми бачимо до деякої міри лише демонтаж попереднього тоталітарного режиму. Один режим ліквідується а на його місце приходить той же самий брутальний режим, лише під новою назвою.

В Східній Європі до країн, що в дійсності стають на шлях демократії, можна поки що зарахувати Чехословаччину, Польщу й Мадярщину /проблеми Східної Німеччини тепер стали внутрішніми труднощами об'єднаної Німеччини, і вони будуть полагоджені, правда, дуже дорогою ціною для німців/.

В цих країнах відбувається процес перетворення вчорашньої комуністичної диктатури у демократичні країни на економічній базі вільного ринку. Прецедентів не було, але нам відомі другі моменти - наприклад, успішне перевіховання фашистського режиму у демократію в Німеччині, Італії, Португалії й Іспанії.

Ми не повинні зменшувати складності процеса відділення від комунізма. Комунізм представляє розруху, зміни структури суспільства, підпорядкування економіки центральному керівництву, навіть, у багато більшій мірі, ніж це було при фашизмі. А тому перебудова комунізма - набагато складніше явище, ніж це може декому показуватись.

Із трьох названих східноєвропейських країн - Польщі, Мадярщини й Чехословаччини - надзвичайно важливе значення має Польща. Розмір перебудовчих реформ найбільш гігантський. Повільно, але з успіхами, польське суспільство рухається

вперід, недивлячись на великі перешкоди на шляху до демократичного ладу в країні. Але, слід пам'ятати, що коли Польща доб'ється, хоч і частинного доброту для населення своєї країни, тоді Чехословаччина й Мадярщина прискорять свої рухи до вільного демократичного суспільства. І якщо і їм пощастиТЬ добитися успіху, то цим самим на горизонті появиться позитивний образець і для решти країн "соцтабору" і, без будь-якого сумніву, для самої імперії - ССРС.

Перепони на шляху досягнення мети цих країн дуже великі, помилки й жертви неминучі, їх майбутність поки що є неясною. І ось в цих умовах Захід, як раніше так і тепер, займає пасивне становище. Йк в Америці, так і в Західній Європі поки що немає загальної концепції - як саме підтримати позитивні процеси на Сході.

Більше того, щораз становиться все складніше на ці процеси в умовах наростиючих труднощів на міжнародній арені, котрі ще більше загострюються з наступаючим крахом совето-комуністичної імперії. Але, американським політикам було б набагато легше діяти, якби вони зрозуміли існуванню обмеженного зв'язку між економічною



"Дорогий друге! Для утримання моєї імперії мені потрібно дістати від тебе, капіталістичного союзника, що найменше десять більйонів доларів з правом без повернення, - Горбачов".

кризю в ССРС й національно-територіальним розпадом імперії. Американські дипломати з Державного Департаменту, а в тім числі й деякі політики в Білому Домі, розуміють ці фактори по-різному і реагують в першу чергу на економічну кризу в імперії, відкидаючи стреміння повноволених імперію народів. А всім нам відомо, що обидва фактори дуже тісно пов'язані між собою, і ми не повинні розділяти їх один від другого.

Економічна криза в імперії прийняла дуже

широких маштабів. Це розуміють не лише політики Америки, але найбільше промисловці, котрі вже не в перший раз рятують кровожадну імперію від загибелі. Ці наївні "бізнесові - Акули" не хочуть розуміти одного, а саме: поборення економічної кризи в ССРС пов'язане з необхідністю національного розчленення імперії.

Причина, згідно якої диктатор Горбачов



Кегебісти арештовують демонстрантів - борців за незалежність своїх республік від Москви.

не погоджувався прийняти економічну програму "500 днів", підтриману Борисом Єльциним й його сторонниками, полягає у небажанні Горбачова піти на децентралізацію економіки імперії.

Для того, щоб вільно розвивався ринок, щоб процвітала вільно торгівля і вся політична система на теренах т.зв. ССРС, необхідно розчленити цю імперію, або привести її до повного демонтажу.

Порівнюючи людей з совєтської імперії з американцями, декотрі рахують, що між населенням цих країн є багато спільногоСамозрозуміло, що таке міркування є обманчивою аналогією. Етнична свідомість кожного американця є сутто індивідуальною. У любім американським місці ми можемо спостерігати чимало людей різного етничного походження. Всі вони, або їх рідні, або їх предки попали в Америку добровільно, правда, за винятком людей чорної раси.

Щодо Советського Союзу, то т.зв. "советський народ" складається з багатьох націй-країн силою загарбаних у коло імперії. І ми з свідками, що кожна нація в імперії все ясніше починає виразно бачити своє сдинне етнічне й політичне обличчя.

Якщо Америка хоче допомогти Советському

Союзу, то вона повинна стати на шлях самовизначення націй в ССР. Американські "дипломати-бізнесмени" повинні врахувати ще й ті обставини, що перехід до посткомуністичного суспільства в імперії, безперечно, відбудеться знизу а не по директивам зверху, поскільки така ситуація вже більше не є можливою в ССР.

Американська політика не повинна базуватися на підтримці диктатора Горбачова, навіть, недивлячись на його контролю над совєтською армією й КГБ, він вже не керує совєтською економікою, він вже не керує совєтським суспільством і, головне, він вже не є в стані керувати національними республіками на терені імперії./СБ/

## "НАРОДНІ ДЕПУТАТИ" БЕЗ НАРОДУ

Вже на протязі багатьох років ми чуємо термін "народний депутат", "країни народної демократії", "народна республіка"



"Горбачовська перестройка" стала великою небезпекою для нас депутатів - наші даї, люксусні авта, наші спеціальні магазини..."

К. С. Москаленко  
Маршал Советського Союзу  
/Помер в 1985 році/

## ЯК БУВ АРЕТОВАНИЙ БЕРІЯ

/Продовження з попереднього числа/

### Політична подія загальнодержавного значення

26. червня, о 11:00 годині дня, на пропозицію Н. А. Булганіна Іхати його персональним автомобілем, ми поїхали в Кремль. Його авто мало спеціальні державні сигнали й не підлягало будь-якій перевірці до в'їзду в Кремль. Під Іхавши до будинку Совета Міністрів, я разом з Булгані-

тощо. Всім нам відомо, яким чином вибиралися відповідні люди на ці становища в "імперії зла". Всі ці т. зв. "народні депутати", на протязі 73-х років насталися органами ЦК КПСС. Лише за останні пару років, незначна кількість цих депутатів, була вибрана народом.

Можливо, що цій обманчivості приходить кінець, хоч і не в тім розумінні, що парляментарів в ССР, тепер будуть дійсно вибирати волею народу. Ні, зовсім не так! Навпаки...!

Візьмімо, для прикладу, останні з"їзди т. зв. "народних депутатів ССР". Чи не напоминають ці з"їзди всім нам групу безхребетних, вихованых у комуністичній ідеології, людей без жодного зрозуміння у вирішенні важливих проблем. Населення імперії вже перестало прислухатись до їх блудного голосу. На думку більшості людей в "імперії зла" - парлямент в ССР напоминає "групу людей під час психотерапевтичного лікування...".

=====

**Дорогий Читачу!**

Видавництво журнала "■ Т У Р М" потребує Вашої фінансової допомоги!

=====

ном направилися до елеватора, а решта в числі А. І. Баксова, П. Ф. Батіцького, І. Г. Зуба й В. І. Юферева, піднялись по сходах. Слідом за ними в іншому авті під'їхали Г. К. Жуков, Л. І. Брежнєв, Шатилов, Недєлін, Гетман й Пронін. Всіх нас зібралися Булганін провів в одну з кімнат, рядом з кабінетом Маленкова, залишивши нас одних на декілька хвилин.

Через декілька хвилин до нас на зустріч вийшли Хрущов, Булганін, Маленков й Молотов. Вони почали нам розповідати, що Берія в останній час поводить себе дуже нахабно по відношенні до членів Президіума ЦК, слідкує за ними, підслухує їхні телефонні розмови, слідкує хто з них куди їздить, з ким має зустрічі, насміхається над ними і т. д. Вони також повідомили нас, що зараз відбудеться засідання Президіума ЦК, а пізніше, згідно умовленого сигналу, переданого через помічника Маленкова - Суханова, ми повинні

зайти до кабінету й арештувати Берію. До цього часу Берія ще не приїхав на засідання? В скороум часі всі вони зібрались в кабінеті Маленкова, в тім числі й Берія, і засідання Президіума ЦК КПСС розпочалось.



Берія

Недивлячись, що засідання зайніяло досить мало часу, але нам показувалось навпаки, дуже довго. За цей час кожний із нас пережив і передумав багато. У гостинній кімнаті ввесь час перебувало 15-17 осіб у цивільному одязі й у військових уніформах. Більшість із них були охоронцями й вірними слугами Берії. Ніхто, звичайно, не зінав й не передбачав, що саме має відбутися, всі розмовляли на різні теми.

Приблизно через годину, або вірніше о 13:00 годині, 26. червня 1953 року, нам був поданий умовлений сигнал, і ми - п'ять осіб зі збросю, шостий тов. Іуков - швидко ввійшли до кабінету, де ще відбувалось засідання. Тов. Маленков оголосив: "Іменем совєтського закона арештувати Берію". Всі ми вийняли з кишень зброю. Я направив свою зброю прямо на Берію й приказав йому підняти додори руки. В цей же час Іуков обшукав Берію, після чого він був переведений до однієї з кімнат Представника Совета Міністрів, а всі інші члени Президіума ЦК й кандидати у члени залишилися продовжувати засідання. Іуков залишився на засіданні.

Все це відбулось так несподіванно для Берії, що він цілком був розгубленим. При арешті в його портфелі був знайдений листок паперу, на якому червоним олівцем багато разів було написано - "тривога, тривога, тривога...".

Як зінав, що коли на засіданні почали розмову про Берію, про його поведінку й дії, то він відразу відчув небезпеку й мав на увазі передати цей листок своїм охоронцям в Кремлі.

Крім членів Президіума ЦК КПСС Булганіна, Маленкова, Молотова й Хрущова, як стало мені відомо, ніхто не зінав й не сподівався арешту Берії. Засідання протягнулось ще якихось 15-ть хвилин після арешту Берії, пізніше всі члени Президіума, в тім числі й Іуков, розійшлися по своїх мешканях. Залишились лише нас 5-ть осіб: я, Батіцький, Баксов, Зуб й Юферев, та нами арештований Берія. Зовні двері до нашої кімнати охоронялись тов. Брежнєвим, Гетманом, Неделіним, Проніном та Шаталовим.

Берія ввесь час дуже нервувався, намагався підходити до вікна, декілька разів просився до туалету, ми всі п'ять осіб зі збросю напоготові водили його до туалета й назад. З усього було видно, що він хотів якимсь чином подати сигнал охороні МГБ, котра скрізь стояла у військовій уніформі й у цивільному одязі зі збросю... Час тягнувся дуже повільно, ми були дуже голодними, замісник Маленкова тов. Суханов ввесь час готовив для нас чай. Але темнота ще не наступала, щоб можна було вивезти Берію з Кремля непомітно. Пізньої години ночі, десь о годині 22-23, несподівано з'явився перший заступник Берії - генерал армії Масленников й начальник урядової охорони генерал-лейтенант Власік. Вони піняли шум й крик, потребували від нас повного вияснення, що саме тут відбувається. Я зустрів Іх й спокійно Ім відповів: "Ви не зчиняйте шум й не кричіть", - і тут же потелефонував до Булганіна. Він приказав Ім негайно залишити Кремль. Булганін також говорив і з Масленниковим. Про що саме вони говорили, я не знаю, але, поклавши слухавку, вони обос негайно залишили кімнату. Пізніше, коли розбиралася справа Берії, Масленников покінчив своє життя пострілом з револьвера.

Член Совета Министров СССР  
Борис Никитич Хрущев  
записал в своем дневнике:  
"Прибыл из кабинета Берии.  
Командир спецназа МВД  
Л.С. Быков сообщил о том, что  
один из них убил его в плену.  
Следует принять меры для  
его же безопасности и здоровья  
и в то же время не допускать  
каких-либо провокаций - Хрущев

Яко же "приватного" білого підпільника  
не буде більше ніж вже вже  
заручником. Тож я зробив відповідне  
році діє. Быков, вже поганою  
підозрюю, що він - підпільник  
зробив у той момент погане  
році діє. Якож він вже був вже  
заручником, він же приватний  
заручник, але вже заручником  
заручником вже вже вже  
заручником.

Когда же я  
заручником вже вже  
заручником, він же вже вже  
заручником, він же вже вже  
заручником.

Член Совета Министров СССР

Записки маршала  
Москаленка.

В ніч з 26 на 27 червня, десь біля 24-ої години, при допомозі Суханова /помічника Маленкова/ я вивав п"ять легких автомобілів ЗІС-ІІО з урядовими сигналами й послав їх у штаб Московського округа ПВО на вулиці Кірова. В цей же самий час, згідно моого розпорядження, було підготовлено 30 офіцерів-комуністів штаба округа, під командуванням начальника оперативного управління полковника т. Ерастова. Всі вони були озброєні й привезені у Кремль без перевірки на п"ятьох автомобілях 1, як лише прибули, зразу ж замінили сторожу в Кремлі, котра була під контролем Берії. Після цього, окружений вартою, Берія був виведений на подвір'я й посаджений у авто ЗІС-ІІО на середнє сидіння. В це авто сіли також зі зброєю Батіцький, Баксов, Зуб Йофрев. Я зайняв місце спереду, біля шофера. У другім авті Іхали місто офіцерів з ПВО. Двома автомобілями ми проїхали без зупинки через Спаські ворота й повезли Берію до гарнізонної гауптвахти м. Москви...

На слідуючий день, або вірніше 27.6.53 р., у суботу, коли я з тов. Батіцьким, Гетманом й іншими товаришами був у канцелярії гауптвахти, до мене з"явились замісники Берії генерал-полковник Круглов й Серов. Вони мали поручення Хрущова й Маленкова разом зі мною провести розслідування у справі Берії, котрого обвинуватили у властолюбстві й у зловживанні владою. Я почував себе дуже незручно, так як обвинувачувався Іх начальник - і раптом його замісники будуть провадити розслідування. Я запропонував, щоб при допитах були присутні разом зі мною т. Батіцький й т. Гетман. Серов й Круглов категорично відмовились від такої пропозиції. Ми дуже довго сперечались але нічого не вирішили.

## ЛИСТИ З УКРАЇНИ

Вельмишановний Редактор!

"...Вже на протязі довшого часу живемо надію на краще, але мушу призватись, що і терпіння на чекання "кращого" має свої межі. Ви, напевно, не можете собі уявити у яких умовах нам, шахтарям в Донбасі, приходиться працювати глибоко під землею. Ми добуваємо вугілля на глибині однієї тисячі метрів, де температура і вологість є надзвичайно високими, та дуже багато газу метану. Працюючи з 1956 року на одній з шахт мені довелось бачити і людське горе, і смерть багатьох шахтарів як глибоко під землею, так і на землі... Працюємо, бо хочеться жити. Наша технологія на шахтах 60-70 років позаду інших розвинених країн світу. А яке це "райське" соціал-комуністичне життя? Це не життя - це нечуване в світі рабство!"

Пишу до Вас цього листа, уже за північ, всі сплять - чомусь на думку прийшли слова Т. Г. Шевченка: - "Мені однаково чи буду я жити на Україні, чи ні, та не

Я потелефонував у ЦК Маленкову. Мені відповіли, що всі члени Президіума ЦК перебувають у "Большом театрі" на прем'єрі "Декабристі" або "Война і мир". Я негайно потелефонував до театру й попросив до телефону Маленкова або Хрущова. Підійшов до телефону перший, і коли я описав ситуацію, він, порадившись з іншими членами Президіума, відповів: - "Приїздайте всі троє до театру".

Під час антракту в спеціальній кімнаті театру зібралися всі члени Президіума ЦК. Серов й Круглов зразу ж повідомили Іх про моє недобре відношення до Берії.

Нарешті дали можливість й мені говорити. Я заявив: - я не юрист й не чекіст, як вірно й як невірно поводитися з Берією. Я є воїн й комуніст. Ви сказали мені, що Берія є ворогом нашої партії й народу. А тому всі ми, в тім числі й я, відносилися до нього, як до ворога. Але ми нічого поганого для нього не допускаємо. Якщо я в чім небудь поступив невірно, підкажіть, і я знайду шлях до виправлення цієї ситуації. Виступили Маленков й Хрущов з заявами, що дій тов. Москаленка вірні. Президіум Іх одобряє і тут же заявили, що розслідування буде вести прокурор т. Р. А. Руденко у присутності тов. Москаленка.

Подав Іван Фост  
"Московские новости"  
Номер 23

/Закінчення в наступнім числі/

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Читайте й розповідуйте "■ Т У Р М"!  
=====

однаково мені з ким буде Ненька-Україна!

Донбас, як глибоко у копальннях під землею так і на поверхні землі, кипить... Вже з кожним днем наближається та хвилина, коли наш народ повстане й знищити з корінням комуну з її провідниками. А знищити цей бруд ми мусимо. Іншого виходу не лише не має, але, і не може бути...

Я вже перестав боятися за своє життя. Зліднє життя й катархна праця на шахті зробили мене інвалідом - хворіє моє серце. Моє життя зараз присвячене у придбані повної незалежності України від Москви, та починати будувати краще життя для моїх дітей та внуків. Час розплати над нашими ворогами приближається з кожним днем. Будуть великі жертви, але, дорогий земляче, без жертв ми ніколи не виборимо свободу для нашого народу.

Дуже вдячний Вам за надісланий журнал "Турм". Ми читаємо його й радімо, що ми не одні, а що з нами є наші брати й сестри поза межами нашої обездоленої матері України.

Степан Федорченко  
Макіївка, Україна  
Травня 17, 1991

## Катруся Романна Павенська

Нешодавно до Вінніпегу, Канади на постійне проживання приїхала із своїми батьками сіроока, вдумливо-серйозна 16-річна школярка із Чернівців Катруся Павенська. Не дивлячись на свій юний вік, Катруся пробує своє перо в поезії, деякі її вірші вже були надруковані в Україні.

• • •

Присвячуя вчорашнім катам України, що нині величають себе "друзями нашого народу".

0, хто ви, лицарі свободи:  
Чи світ, чи темрява, чи сон,  
Чи козаки небаченої вроди,  
Чи яничари, у яких новий хітон?

0, хто ви, брехуни чи совість роду,  
Та совість, про яку забули всі;  
Чи лиш багно, що має позолоту -  
Цілуєш прапор, що ще вчора ти ганьбив.

Сьогодні повзаєш ти на колінах  
І б"єш у груди - ти ж бо в дошку свій  
Іти, запроданце, наївно  
Гадаєш, ми забудем злочин твій?...

• • •

Сьогодні гірко плаче Україна,  
В жалобі опускає прапори,  
Сьогодні вона чорнобильським дітям  
Заплітає в коси траурні стрічки.

І пливе над землями України  
Дзвін на спомин, тихий дзвін  
По тій чорній даті - роковини, -  
Спомин по іще живим.

Ти сьогодні плачеш у жалобі,  
Але пам'ятайте ви, кати!  
Вона не вмерла і не вмре ніколи -  
До бою гостряться мечі!

Харків.-Начальник харківського КГБ генерал Гібудуллов видав приказ, котрий зобов'язує всіх кегебістів на протязі двох років вивчити українську мову, а також всі ділові справи КГБ у Харкові провадити лише в українській мові.

"Совєтські військові душогуби доживають свого ганебного кінця. Розплачливі й залякані народною стихією, їх мета є ніщо інша, як зберегти себе від процесів рабів імперії. Ось в чим полягає їх боротьба - вже не за збереження облудного комунізму, не за перестройку... Ні! Їх мета врятувати свої черстві нелюдські душі...!"

## ДО ЧОГО ДІЙШЛО КГБ?

Сама найжахливіша установа у людській історії, якщо прийняти до уваги кількість жертв заподіяних нею, - "Комітет Государственої Безпеки" /КГБ/ ССРС. І ця кримінальна установа не так давно здійснила акт цинізма.



Совєтські раби навіть в концтаборах й тюрмах любуються "Королевою КГБ" на телевізійних екранах.

Як повідомляє газета "Комсомольська правда", 23-літня Катя Майорова була офіційно проголошена "Королевою КГБ".

Ця кримінальна установа в "імперії зла", під керівництвом палача Владіміра Крючкова, намагається всіма засобами дістати від своїх рабів повагу й справедливість. Але всі ці намагання є безплідними. Палачі є і будуть палачами!

## БУКОВИНСЬКИЙ КУРІНЬ

/П"ятидесятіліття Буковинського Куріння, сторінка новітньої історії України та Організація Українських Націоналістів/.

50-ті років тому розпочалася Друга світова війна. У цей рішальний час повелося руйнікам створити розкол у суцільній до-

сі Організації Українських Націоналістів. Одначе провід ОУН з його головою, полк. Андрієм Мельником, зумів стримати пролиття братньої крові і діяв у широких державницьких маштабах. Вірним проводові залишився тереновий провідник Буковини і Басарабії, в той час, поручик Петро Вой-

новський, якого родина мала кров воїнів Гетьмана Івана Мазепи, - мужнів в тайнім українськім Пласті та в ОУН.

ОУН на Буковині було переорганізовано в глибоке підпілля, заслуга теренового Приводу - зокрема п. Войновського. Вишкіл і виховання оперто на світогляді Пророка Тараса Шевченка та заборонено поширювати чорну пляму розколу в Організації, між членами, симпатиками та народом. Але дозволяв скриватися підпільнникам з Тернопільщини /де Привідником був студент, теперішній, Др. Степан Ворох з Неварку, Н. Дж., США/.

Його підхід до виховання та глибоке заеконспіроване підпілля дало можливість членству зберегти вірність лише одному Привідникові ОУН з головою полк. А. Мельником, та діючим головою Приводу О. Ольжичем.

Це дало також можливість приготувати населення до перебрання державного правління у власні руки - почавши з сіл аж до столиці Буковини Чернівців та до міст у північній Басарабії. Було зорганізовано Українську Національну Раду Буковини та Басарабії, яку очолив проф. Ілля Карбулицький. Фахова підготовка дала також можливість партизанським відділам та військовим частинам для спецзавдань нанести дошкульні удари, як адміністраційним так і мілітарним чинникам, а головно НКВД і дати відсіч відступаючій більшовицькій армії і новонаступаючій румунській армії.

Законспірований зв"язок П. Войновського з підпільним німецьким військовим рухом проти нацистської партії й Гітлера. Він зв"язується з генералом Альфредом фон Екілем, головнокомандуючим центральним німецьким фронтом, - румунськими та мадярськими частинами, що після розмови, здерхав бої з новонаступаючою армією й окупацийною владою. Том тактикою зберіг цінне життя українського воїна. Погодився також на переговори з румунами та німцями та на підписання "Акту" з 28 точками, у яких було застережено, що Буковина і Басарабія є землі українські, що УНРада є найвищий чинник. Установлено можливість організованого переходу воїнів та учасників підпільного діяння - частинами та групами перейти ріку Черемош до Галичини і ріку Дністер на Східну Україну.

З самого початку війни, пляновим повстанням, народ відчув себе господарем на своїй землі. Повіяли ховто-блакитні прaporи з тризубом і мечем по державних будовах. Героїчні бої, як проти відступаючого, так і новонаступаючого окупанта - примусило до переговорів, що дало можливість пляновому маршу колон воїнів та членів ОУН на Східні області України, до столичного Києва, - допомагати братам бути там господарем своєї держави.

Точно опрацьованим походом переходять

старші і молодші, жінки й дівчата, друзі і подруги, посестриці та побратими ріку Черемош і Дністер, що нас роками розділювали.

У містечку Городенка в Галичині повідомлено Привідником Василем як місце зустрічі двом колонам, частинам та групам, який повернувся з зустрічі з Головним Приводом ОУН у Львові, а ми довідалися, що по повнім звіті перед членами Головного Приводу, плян вимаршу плянованого куріння на Східні області України одобрено, а його присягою назначено, як члена Головного Приводу - діючим референтом військових справ Східних областей України та стати Командиром Куріння з підвищеним ступнем сотника.

У Городенці до двох мілітарних колон з міста Чернівець і Вижниці, долучувалися частини й групи з південової та північної Буковини. Тут по приході Привідника Василя зі Львова, другого дня відбулася раніша збірка всіх учасників, молитва, освячення Куріння "Буковинським Курінем". Потім загальна присяга і слово нашого Привідника про мету, напрям маршу, про обов'язки та завдання і наказ: завтра, шоста рано, вимарш.

І дійсно, незабута хвилина, коли точно о годині шостій Курінь виструнчився в повному військовім приготуванні до походу, дійти до столиці України. На переді почесна чета з Курінним прапором, на якому вигаптований тризуб з мечем, - хор, жіноча сотня, далі сотня за сотнею, всі з своїми прапорами та обоз. Попереду по боках, на конях рушила передня патроля і розвідка, позаду, рівною на конях, задня і бічна патроля і розвідка.

Численно прийшли попрощатись з нами громадяни містечка. Вони привели своїх дітей і з слізми в очах розмовляли з нами та бажали нам щасливо мандрувати. А перед Курінем стояв голова міста з делегатами попрощати Командира.

Почувся рвучкий наказ старшини маршу "Струнко" - почесть дай, і до старшини маршу приступив командир Куріння. "Увага Курінь, на мій наказ до походу руш!" І з піснею "Засвіт стали козаченьки...", Курінь помаршував до переходу через Дністер, до містечка Товсте, до ріки Збрничі, до недавнього ще кордону між західними та східними областями України...

В часі нашого маршу від міста Товсте до Кам'янця Подільського, до нашого Куріння пляново прилучалися частини та групи, що перейшли через Дністер. Під час кілька-денної побудови в Кам'янці Подільськім у бувших т. зв. "Петлюрівських казармах", команда Куріння зв'язалася з частинами що стаціонували в Китайгороді над Дністром, та у Могилеві Подільському і з повними двома батальйонами у місті Умань, куди Їм вислали, для допомоги виконування обов'язків, одну повну сотню, включно для завдань на південних областях Схід-

ньої України.

Від Кам'янця Подільського через місцевості: Дунаївці, Маньківці, Нова ушиця, Ялтушків, Бар, Северинівка, Жмеринка, Вінниця, Стрижавка, Калинівка, Кордишівка, Перемога, Комсомольська, Хижин... Курінь нарешті вмаршував до Бердичева. У Бердичеві ми були примушенні перебути в казармах 10 діб, бо Київ ще був в руках більшовиків. В цім місті наш Курінь, а головно наш Провідник-Командир пережив дві події, котрі могли б заломити слабку людину. Перша, коли Провідник прощаючись на віки цілуючи чоло трьом воїнам, що впали, здергуючи моторизовану відступаючу більшовицьку частину в селі Вижні - Вижні, де Іх і поховано біля церкви.

Другою подією стала тяжка вістка про ганебне замордування румунськими окупантами першого заступника Провідника Василя - керівника військової референтури Теренового Проводу, друга поручика Дмитра Звіздзу. Третя - героїчна смерть в бою з НКВД в перших початках окупації. Там впала зраджені братами ОУН з Коломиї Леся Никорович з Гнідевичів, перша референтка жіночтва Теренового Проводу.

У цім місті /Бердичеві/ стрясла нас всіх вістка, що прийшла зв"язковим з міста Житомира, що від братньої руки, на втіху ворогам, скритими підліми пострілами забито двох членів Головного Проводу Омеляна Сеника Грибівського та поручика Миколу Сціборського.

На Іхнім похороні, в присутності голови та членів Теренового Проводу, почесні чоти української поліції і маса народу, взяла участь і Почесна Сотня Буковинського Куріння з своїм прапором та командиром.

Однакче, житомирська трагедія і зради ще більше засталив серце й волю нашого Провідника, що ночами й днями приготовляв плян дальнього нашого маршу.

/Закінчення в наступнім числі/.

Грім з Глибокої - Буковини.

Від редакції: "Буковинський Курінь" по-дається згідно оригіналу/.

## О Г Л Я Д П О Д I И...

/Закінчення зі стор. 2/.

умовах вільного світу, демократичною державно-самостійницькою ідеологією, котра мала бути державно-політичним взірцем та надхненням віри в рацио боротьби за волю і державність. І який парадокс!.. Українська еміграція роз"єднана, розсвarena. Очевидно, за довгі роки перебування у вільному світі ми ще не встигли ос- таточно позбутись чужинецького духового

ярма. Ми ще не спромоглися на завершення української духової сувереності, без котрої немислимий витвір державницького моноліту - лютуючого чинника автетичної всенациональної Соборності.

Нерідко у нашій незвільницькій психології ще досі бракує завершення національного гонору та державницької ревности. І тому в свій час деякі "ідеологи" в українській еміграційній пресі писали: "УРСР - це продовження державності УНР", дарма що УНР і УРСР - це два діяметрально протилежних світи, між котрими знаходиться непроходима ідеологічна та світоглядова безодня...

Найбільшою загрозою для національно-державного відродження України є ворожа розкладова діяльність у власному національному середовищі. Так було в минулому, коли-то створений Москвою Харківський більшовицький уряд так ганебно відчинив двері Вільної України для інвазії найбільших із історичних ворогів. Так є сьогодні. Верховна Рада УССР, переважна більшість котрої, під числом 239, з звичайними вислужниками Москви, теоретично обявила Суверенитет України лише для того, щоби загальмувати стихію українського відродження та щоби справжнього суверенитету Україна не мала ніколи.

Сьогодні оці, з дозволу сказати, "громадяни сувереної України" - депутати Верховної Ради УССР під числом 239, тайно, по злодійськи готові від імені Українського Народу підпис про прийняття т.зв. "новленого Союзу".

Не з меншою силою діє ворожа розкладова активність в середовищі української політичної еміграції. Агенти КГБ в обличчі офіційних членів культурних зв"язків з співвідчизняками в діаспорі та традиційне шовіністичне духівництво РПЦеркви намагаються дезорієнтувати українську еміграцію та розчинити найвищі державно-самостійницькі ідеали України в дешевій "радянсько-промосковській ющі..."

Максим Мировський  
Буенос Айрес, Аргентина

Від редакції: Ми взяли деякі витяги з промови М. Мировського 25. травня 1991 року в Буенос Айресі.

=====

**Вашингтон.** - Джордж Буш, президент США, з твої думки, що Америка повинна допомогти СССР, а найбільше підняти престіх комуністичного диктатора Горбачова, вийти з економічної і політичної кризи та врятувати імперію від загибелі.

Дивним є те, що вільний світ і, особливо США, ніяк не можуть навчитися з дій комуністичних сатрапів в минулому. А скільки жертв коштувало оце безглузді довіряння й рятування "імперії зла" Америкою?

## РОСІЙСЬКІ "ХЛОПЦІ" В КАРАБАХІ

/Закінчення зі стор. I4/

Подаємо деякі свідчення місцевих мешканців цієї області.

"... У п'ятій годині ранку ми були пробуджені стріляниною з автоматів. Всі ми вискочили з хати на двір і побачили, що стрілянина ведеться з усіх сторін та що наїхало дуже багато совєтських солдатів. Все небо було освічене від розривів ракет.

У нашу хату ввірвалось зразу від 40 до 50-ти солдатів. Перелякані на смерть жінки й діти підняли несамовитий крик прохаючи у солдатів милості. Ми чули також подібні крики й у сусідніх хатах. Мого сина кинули додолу й почали бити ногами. Потім направили дуло автомата Йому в обличчя й почали кричати по-звірськи: "Розкажуй правду, сволоч! Зараз ми тебе розстріляємо!". Ми в недоумінні запитали: "за що? Що ми зробили?". Але відповідь була дуже короткою й холодною: "Такий приказ ми отримали". Солдати перевернули все в хаті. Вони шукали не зброй, а грошей, жіночі прикраси... З моїх вух зірвали сережки, перстень та хрестик. Всі знайдені ними гроші солдати позапихали у свої кишені, залишивши мені лише три рублі". "Візьми, старенька, купи завтра собі хліба". Все, що було заготовлено на зиму у банках, було розбито. Кулями була посічена вся стеля..." /Сара Мангасяран/

"...Спочатку у нападах на цивільне населення брали участь міліціонери, розмовляючи по-азербайджанському, пізніше Ім на допомогу прибули солдати карабальних частин в червоних й чорних беретах. У моїй хаті вони порозбивали всю посуду, мебель, порвали на клаптики майже всю нашу одежду. Забрали гроші золоті цінності ..." /Гагік Габріелян/

"...Нам не залишили ані тарілок, ані шклянок, побили все... Чому ці солдати шукаючи зброй, все розбивають, виривають з рук гаманець з декількома рублями, б'ють жорстоко усіх в хаті..."/Валя Степаняк/.

Звідки ж було приказано совєтським офіцерам й "російським хлопцям" вживати терор проти вірменського населення? Звичайно, із Москви. Як бачимо, що кримінальний елемент в Кремлі, порошує свої кримінальні впливи й в рядах армії.

Київ. - Сама наївна частина народу, особливо по селах й на хуторах, продовжують вірити, що "вожді" до цього часу мало знають про стан в СССР. Ці люди пишуть листи й посилають телеграмми, приходять на зустріч з депутатами й шукають правди. Ці, наївні люди, ніяк не можуть примиритися з тими фактами, що криза в імперії викликана т. зв. "вождями" народу.

## Посмертна згадка

З глибоким жалем і смутком повідомляємо друзів-легіонерів, земляків та приятелів, що на 82-ім році життя, 20.4.1991, відійшов від нас на вічний спочинок -

### ТРОХИМ ПАСІЧНИК.

Покійний народився у Кам'янець Подільському, Україна. На протязі свого життя сл. п. Трохим Пасічник був щирим й відданим патріотом - державником й самостійником. До кінця свого життя був вірним ідеям сл. п. Симона Петлюри й сл. п. Івана Багряного. Завжди чесно виконував покладені на нього обов'язки в Легіоні Симона Петлюри, ДОБРУС та УРДП. Родини він не мав. Похоронений сл. п. Трохим Пасічник в Буенос Айрес, Аргентина.

Дорогий Побрратиме! Вічна Тобі пам'ять!

ГВУ ЛСП.

## На Пресовий Фонд

В. Сердюк .....	\$ 10.00	дол.
М. Савків.....	10.00	"
В. Самодин .....	15.00	"
П. Бреславець .....	10.00	"
П. Плювак .....	20.00	"
В. Лукасевич .....	10.00	"
Г. Й А. Залізняк .....	10.00	"
О. Колесніченко .....	20.00	"
Т. Й М. Бабюк .....	20.00	"
В. Даниленко .....	25.00	"
Пані матка Лаврик .....	5.00	"
О. Золотаренко .....	20.00	"
Г. Войтович .....	20.00	"
о. Др. В. Павенський .....	10.00	"
І. Гурин .....	60:00	фун.
І. Авраменко .....	10.00	дол.
М. Мировський .....	5.00	"
Ол. Римський .....	5.00	"

## НА ПОТРЕБИ ДІЯЛЬНОСТИ ДЦ УНР

В. Стадніченко /Німеччина/ ..\$100.00 мар.

Від Адміністрації: Всім жертвам на пресовий фонд журналу "ШТУРИ" та на потреби діяльності ДЦ УНР в екзилі адміністрація висловлює шире дякую.

За адміністрацію - Володимир Даниленко.

## ТАЄМНА ІНСТРУКЦІЯ КГБ - КРЮЧКОВА

Як стало відомо, що керівник КГБ В. Крючков, розіслав всім своїм закордонним агентам інструкції з повідомленням, що у найближчих місяцях в СССР може виникнути дуже серйозна ситуація. На думку т. зв. "советологів", попередження Крючкова можна розіціювати, як приказ про приведення всіх підвідділів КГБ до стану військової "готовності".

## СУД НАД КПСС В "ІМПЕРІЇ ЗЛА?"

УЦІС. - Такі запитання ставлять собі в "Імперії зла" - ССРС, і зокрема пише про це ліберальна преса в Москві щораз частіше. Справа ця знаходить щораз ширший

"Бо немас і не було в світі партії, включаючи нацистську партію Німеччини, яка визнавала б таку людиноненависницьку ідеологію і здійснила б стільки страшних за своїми маштабами і своєю хостокістю злочинів проти десятків мільйонів людей...".



Хто ж рятує ватажка КПСС від гільйотини?!

відгук серед населення Імперії. В Україні також щораз голосніше ставлять вимоги відбути над партійними злочинцями своєрідний "Нюрнбергський суд".

Нещодавно московський часопис "Согласие", в статті "Чи буде суд над партією?" пише, що слід судити не тільки партійних злочинців, а й цілу партію большевиків.

Часопис включає в це також ленінську еру, і масовий сталінський терор, і времі - також і посталінську еру, коли то ССРР ніс "братьську допомогу" східноєвропейським країнам /кривава ліквідація національно-визвольного руху мадярського народу 1956 р., збройний напад на Чехо-Словаччину/. А вже в новіший час - вторгнення до Афганістану, криваве придушення маніфестацій в Тбілісі тощо.

На думку автора статті Філіпова, вже недалекий той час, коли компартія буде відсунена від влади. І тому щораз то актуальнішим стає питання створення спеціальної комісії для розслідування її злочинної діяльності. Як відомо, в Україні та в інших республіках ставляться також

вимоги відіbrання від партії її майна, як і припинення дотацій для КПСС, які отримують підлеглі їй міністерства - міністерство внутрішніх справ, КГБ тощо. Партія незаконно присвоїла собі багатомільярдне нерухоме майно: адміністраційні будинки, санаторії, domi відпочинку, спецлікарні і спецклініки.

Так, суд над палачами з КПСС неминучий!

Побоюючись розправи зі сторони своїх "вchorаних" рабів, кровопивці - кегебісти, члени комуністичної партії та весь апарат кримінальної системи розпочав наступ по всіх "ресурсах" Імперії. Кров л'ється по тротуарах та вулицях "ресурсів". Кров відданіх патріотів свободи й демократії... Але час розправи над своїми палачами наближається з кожним днем. Прийде той час, коли цей кримінальний комуністичний елемент всього людства, стане перед судом "Трибуналу національних республік" за заподіяні злочини супроти населення цих "ресурсів"!